

جدا سازی و تکثیر سلول های بنیادی مزانشیمی موشی : تاثیر تراکم سلولی بر مرفولوژی ، تمایز و بیان مارکر های سطح سلولی

محمد رضا باغبان اسلامی نژاد^{*} M.Sc, PhD, صمد ندری*

چکیده

هدف: هدف مطالعه حاضر کشت و جدا سازی سلول های مزانشیمی موش با دو روش کشت با تراکم زیاد و کم سلولی و مطالعه تاثیر آن بر مرفولوژی ، تمایز و بیان برخی مارکر های سطحی در سلول های حاصل است.

مواد و روش ها: سلول های مغز استخوان موش های C6-8 با متوسط سن ۲/۵×۱۰⁶ سلول در سانتیمتر مربع کشت شد. کشت اولیه تریپسینه شد و دو سیستم کشت با تراکم کم (۵۰ سلول در سانتیمتر مربع) و تراکم زیاد (۱۰۴×۸ سلول در سانتیمتر مربع) ایجاد گردید. در انتهای کشت، سلول های پاساژ ۳ حاصل از دو سیستم کشت، از لحاظ مرفولوژی، تمایز به استخوان و چربی و همچنین از نظر بیان برخی مارکر سطحی نظیر CD34، CD45، Thy1,2، CD135، CD31، CD44، CD11b، Vcam1 و c-Kit مقایسه گردیدند.

یافته ها: در سیستم کشت با تراکم کم، بر خلاف سیستم کشت با تراکم زیاد، کلون زایی اتفاق افتاد و اغلب سلول ها مرفولوژی فیبروبلاستی داشتند. نتایج تمایز نشان داد که در صد بیشتری از سلول های حاصل از روش کشت با تراکم کم، در مقایسه با روش کشت با تراکم زیاد، به استخوان و چربی تمایز یافته اند. مارکر های خونساز و آندوتیال نظیر CD31، CD34، CD135 و Vcam در سلول های حاصل از روش کشت با تراکم کم اصلاً بیان نشد و آنتی ژن Thy1,2 در سیستم کشت با تراکم زیاد بیان نشد. این تفاوت ها از لحاظ آماری معنی دار بود.

نتیجه گیری: روی هم رفته می توان گفت جدا سازی و تکثیر سلول های بنیادی مزانشیمی با سیستم کشت با تراکم کم روش مناسبی برای تخلیص سلول های بنیادی مزانشیمی مغز استخوان موش محسوب می شود.

واژه های کلیدی: سلول بنیادی مزانشیمی موشی، تراکم سلولی، تمایز، آنتی ژن سطحی.